

РЕШЕНИЕ

№ 12963

гр. София, 24.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 26 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: В.ЕНА ЛЮДМ. ДРАНЧОВСКА

при участието на секретаря ЛЮБОМИРА Г. СЕРАФИМОВА
като разгледа докладваното от В.ЕНА ЛЮДМ. ДРАНЧОВСКА Гражданско дело № 20211110135317 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 45, ал. 1 и чл. 49, вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД.

Ищецът Ф-----“ твърди, че ответното дружество е издател на вестник „--“, а вторият ответник Б. В. А. е основател на вестника и е участвал в изготвянето на публикации в електронното издание www.19min.bg, които са позорящи за фондацията, както следва: 1) на 11.06.2020 г. са публикувани следните клеветнически и позорящи изрази (уточнени в молба на ищеца от 23.11.2021 г.): „Фондацията не само носи името на издателството и гордо е в рубриката „За нас“ на неговия сайт. Преди да я ръководи министерската кума, управителните съвети на фирмата и на неправителствената организация имат същите членове.“; „Още по-тревожен е фактът, че дори някой да претендира, че фондацията и издателството са различни юридически лица, ужасяващото е, че предметът на дейност на организацията на кумата на министъра е в отчайващ конфликт на интереси с неговата дейност на висш администратор.“; 2) на 15.06.2020 г. били публикувани следните изявления: „Важно е да отбележим, че съпругата на М- бе описана от нас като съдружничка на жената на министъра на образованието в консултантска фирма и шеф на фондацията на най-голямото издателство за учебници П-, работеща като консултант за европейската агенция на МОН, което е ужасяващ конфликт на интереси, предвид роднинството с министъра.“; 3) на 17 юни 2020 г. било публикувано следното: „Твърди се, че основната дейност на Фондацията се субсидира и е зависима от МОН.“; 4) на 18 юни 2020 г. било

публикувано: „Според сигнал, който получихме от Е--, управляваната от госпожа М---, която е в роднински връзки с министъра, фондация за последните 4 години е съпричастна към договори от ЦРЧР за 751 452 евро.“; 5) на 25 юни 2020 г. било публикувано: „Как ще коментирате сигнала, че за последните 4 години Ф-----“ консултира, работи, участва в проекти по програма „Е-+“ на стойност 751 452 евро от ЦРЧР - евроагенцията на МОН?; 6) на 29 юни 2020 г. било публикувано: „Съпругата на председателя М----- М-а, кума на министъра, на жена му и съдружничка на жена му в консултантска фирма, от своя страна, е шеф на фондацията П- - София на най-голямото издателство за учебници П- - София, което само се хвали на сайта си как НПО-то му работи ударно с евроагенцията на Министерството на образованието - ЦРЧР по европейската програма Е+. Институциите не признават дали това е довело до усвояване на 751 452 евро по проекти там, които можеше да е реализирал и някой нероднина.“; 7) на 29 юни 2020 г. било публикувано: „замеси приятелско - роднинския кръг, към който принадлежи в чутовен скандал за конфликт на интереси с издателство П- - София и неговата едноименна фондация, ръководена от кумата му, по отношение и на закупуването на учебници, и на европрограмата Е- +“; 8) на 1 юли 2020 г. било публикувано: „Интересно е, че ни звук, ни стон не идва от ресорната по тази проблематика Комисия за защита на потребителите. Нейният председател Д---- М-, който все още взема тлъстата заплата от нея, въпреки че мандатът му изтече преди повече от 3 месеца, стана известен с невероятните покупки на мезонети в центъра на София за 500 евро на квадрат, заради назначаването на съпругата си като изпълнителен директор на фондацията на издателство П- - София, което е лидер при учебниците, докато кумът на семейството е министър на образованието. Дейността на фондацията се финансира от европейската агенция на МОН ЦРЧР, а съпругата на шефа на КЗП е и съдружничка на министершата.“; 9) на 2 юли 2020 г. било публикувано: „Не помогна дори даването от МОН като „непознат“ текст на изпита на текст от учебната тетрадка на издателство П--София, чиято фондация е управлявана от кумата на министъра и съдружничка на съпругата му. Същата организация по случайност е и представител на PISA - онези, които мерят функционалната грамотност на нациите.“; 10) на 2 юли 2020 г. в друга статия било публикувано: „За да оправдае тоталната си неадекватност като министър, доказана с обидните резултати, В-- за пореден път обясни, че е „по-важно да се измерва функционалната грамотност на учениците и уменията им за решаване на проблеми, а не заучените знания. Тестовите за нея ги пише PISA, чийто представител за Бълг----- е оглавяваната от неговата кума и съдружник на съпругата му М---- - М-а, съпруга на шефа на Комисия за защита на потребителите Д---- М-, който управлява, въпреки че повече от три месеца е с изтекъл мандат.“; 11) на 06 юли 2020 г. било публикувано: „Другата линия е финансирането на фондацията на П- - София със същото име от Центъра за развитие на човешките ресурси - евроагенцията на МОН, което според сигнал, който получихме в редакцията, е 751 452 евро“. Счита, че описаните публикации са клеветнически, тъй като позорят името на фондацията, а са неверни – Фондацията не е консултант на Центъра за развитие на човешките ресурси и никога не е осъществявала консултантска дейност срещу заплащане, като същата е частно юридическо лице и не се финансира от държавни субсидии, а между нейния председател и бившия министър на

образованието не е налице конфликт на интереси и това е потвърдено с решение на КПКОНПИ от 25.11.2020 г. Твърди, че фондацията не е усвоила посочената сума от над 700000 евро, тъй като по трите проекта по Е-+ с бенефициент Фондация „П- София“ са участвали 14 партньора от 8 държави и общо предвидените по тях средства са били 701 453 евро, от които за Фондацията – едва 168 347 евро, като същевременно фондацията не е представител на PISA, която е програма за международно оценяване на учениците, разработена от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и е осъществявана от държавите, а не от частни организации. Поддържа, че от публикуваните клевети по неин адрес фондацията е претърпяла имуществени вреди в размер на 2227,12 лв., изразяващи се в заплатено възнаграждение и осигуровки на Е- по сключен с нея граждански договор от 30.04.2020 г., по който извършената работа е била безпредметна, тъй като е била свързана с дарение от фондация „Б-“, което обаче е било развалено по искане на дарителя поради злепоставеното име на ищеца в медиите и нежеланието на дарителя да бъде свързан с ищеца. Поддържа се, че изявленията накърнявали доброто име на Фондацията, защото с тях се внушава, че организацията се облагодетелства неправомерно и получава средства по проекти не благодарение на професионалната дейност на своя екип, а чрез използване на „роднински“ връзки, зависимости и обвързаности с ръководството на МОН, като по този начин ищецът търпи и неимуществени вреди, изразяващи се в накърняване на общественото доверие и доброто име на Фондацията. Ето защо претендира обезщетяването на причинените имуществени вреди със солидарното заплащане на сумата от 2227,12 лв., ведно със законната лихва от 30.06.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, както и обезщетяването на причинените неимуществени вреди със солидарното плащане на сумата от 2000 лв., ведно със законната лихва от 19.06.2020 г. до окончателното погасяване на задължението.

Ответникът Б. В. А. оспорва исковете, като поддържа, че изнесените в статиите обстоятелства не представляват такива, които обективно да имат характер на обидни и клеветнически твърдения, като публикуването им не е противоправно, а е израз на правото на мнение на автора. Твърди, че не е автор на твърденията, посочени в цитираните в исковата молба публикации, като никъде не било посочено неговото име под статиите, нито пък бил собственик или главен редактор на изданието. Признава, че е автор единствено на двете телевизионни прояви. Оспорва ищецът да е претърпял неимуществени вреди, а по отношение на претендираните имуществени вреди счита иска за неоснователен, доколкото ищецът е сключил граждански договор със свой служител, когото е наел именно с цел да осъществява посочените дейности, предмет на договора.

Ответникът „Б-“ АД не подава отговор на исковата молба.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

-

В тежест на ищеца по исковете с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД е да докаже, че е претърпял твърдените имуществени и неимуществени вреди, настъпили в причинна връзка с виновното и противоправно поведение на ответника Б. В. А., изразяващо се в изготвянето на описаните публикации в електронното издание на вестник „--“, съдържащи описаните клевети. По исковете с правно основание чл. 49, във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД ищецът следва да докаже, че физическо лице е извършило виновно противоправно поведение (в причинна връзка с което ищецът е претърпял имуществени и неимуществени вреди в претендирания размер) при или по повод изпълнението на възложена работа от ответника-юридическо лице. В тежест на ответниците и при доказване на горните факти е да установят погасяване на паричното си задължение, респ. верността на изложените твърдения.

На първо място, във връзка с възраженията в отговора на исковата молба следва да се отбележи, че исковата претенция се основава на твърдения за единадесет публикации, съдържащи клеветнически изявления, причинили вреди на ищеца, които обаче са свързани обективно помежду си и са осъществени в непродължителен период от време (в рамките на по-малко от един месец в периода 11.06.2020 г. – 06.07.2020 г.), поради което претендираното обезщетение следва да се определи глобално и ищецът не е длъжен да разграничи какво обезщетение претендира за вредите, причинени с всяко от отделните деяния. В този смисъл – решение № 204/12.06.2015 г. на ВКС по гр. д. № 7046/2014 г., IV г. о.

Между страните не се спори, а и от представените писмени доказателства е видно, че описаните в исковата молба и уточнителната молба на ищеца от 23.11.2021 г. статии са публикувани на посочените дати в електронното издание на вестник „--“, чийто издател е ответното дружество „Б-“ АД. Спорно между страните е обстоятелството дали с цитираните изказвания е извършено противоправно поведение, от което ищецът да е претърпял имуществени и неимуществени вреди, респ. дали ответникът Б. В. А. е участвал в изготвянето и публикуването на статиите.

Свободата на печата и средствата за масова информация, както и правото на мнение и на търсене и разпространяване на информация са защитени от чл. 40, ал. 1, чл. 39, ал. 1 и чл. 41, ал. 1 от Конституцията на Република България. Според чл. 39, ал. 1 от Конституцията, всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово - писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Пределите на законосъобразно упражняване на това право са определени в разпоредбата на чл. 39, ал. 2, според която същото не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго и за призоваване към насилствена промяна на конституционно установения ред, към извършване на престъпления, към разпалване на вражда или към насилие над личността. В същия смисъл е и нормата на чл. 10, ал. 1 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, според която „всеки има право на свобода на изразяването на мнения. Това право включва свободата да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеса на държавните власти и независимо от държавните граници“. Според чл. 10, ал. 2 „ползването на тези свободи, доколкото е съпроводено със задължения и

отговорности, може да бъде обусловено от процедури, условия, ограничения или санкции, които са предвидени от закона и са необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност, териториалната цялост, за предотвратяване на безредици или на престъпления, за защитата на здравето и морала, както и на репутацията или на правата на другите, за предотвратяване на изтичането на секретна информация или за поддържане на авторитета и безпристрастността на правосъдието”.

В контекста на изложеното, предмет на преценка при правомерността на процесните изрази следва да бъде съпоставката между правото на защита на честта и доброто име на ищеца по чл. 32 КРБ и свободата на средствата за масова информация, гарантирана от чл. 40, ал. 1 КРБ. Намеса в тези права и тяхното ограничаване е допустима само в изрично посочени случаи, включително за защита на правата и доброто име на другите (чл. 39, ал. 2 и чл. 41, ал. 1, изр. 2 КРБ). Между двете конституционно защитени ценности (свободата на средствата за масова информация и защитата на доброто име) няма йерархична подредба по значимост, а изключенията при ограничаването на правото на мнение и информация следва да се тълкуват ограничително (в този смисъл Решение № 7/04.06.1996 г. на КС по к.дело №1/96 г., мотиви-раздел II, т.7 и раздел III, т.1.). От изложеното следва, че едно изявление е противоправно само доколкото накърнява доброто име на адресата му в обществото и доколкото това изявление не е вярно.

Правото на чест, достойнство и добро име на личността е правно значима ценност, която е защитена от законоустановения ред в държавата като субективно право от категорията на абсолютните права (арг. и от чл.32, ал.1 от Конституцията).

Разгласяването на несъществуващо позорно обстоятелство или приписването на неизвършено престъпление е противоправно деяние – клевета (чл.147, ал.1 от НК). С това деяние се накърнява правото на чест и достойнство на лицето и положителната обществена оценка за личността му, неговата самооценка. За да е налице „клевета” от обективна страна се изисква да са засегнати обществените отношения, осигуряващи неприкосновеността на доброто име на човека в обществото, на положителната обществена оценка за личността. Деянието може да се осъществи както чрез разгласяване на неистинско позорно обстоятелство за пострадалия, така и чрез приписването му на неизвършено от него престъпление. Разгласяването е довеждане до знанието на трето лице на определено несъществуващо позорно обстоятелство, което деецът свързва с личността на пострадалия. Позорното обстоятелство е твърдение за съществуването на определен факт, свързан от дееца с личността на пострадалия, който е от естество да накърни неговото добро име в обществото. Твърдението трябва да е ясно и да съдържа информация, която да бъде поднесена от разгласяващия като сигурно, несъмнено знание за съдържащите се в нея факти, т.е. необходимо е разгласяващото лице да съобщи свои твърдения, такива, които изхождат лично от него и зад които застава с думите си, претендирайки, че знае, че тези обстоятелства са безспорен факт. Освен това обстоятелствата трябва обективно да бъдат съобщени, а не да се извеждат чрез предположения, асоциации, интерпретации или други форми на субективна психическа дейност. В този смисъл предмет на клеветата могат да бъдат само факти, но не и

субективната интерпретация на тези факти. Втората форма на деянието е приписване на пострадалия на неизвършено от него престъпление. При тази форма на клевета деецът твърди пред трето лице, че последният е извършил някакво конкретно престъпление, което той в действителност не е извършил.

Противоправно деяние е и обидата, като тя ще е налице, ако се каже или извърши нещо унижително за честта или достойнството на друго лице в негово присъствие (чл. 146, ал. 1 НК). Унизителният характер на казаното следва да се преценява на основата на приетите в обществото морални норми за нормално човешко общуване, като без значение е обстоятелството дали казаното отговаря на действителността и дали направената от дееца оценка е основателна. Обидата може да се осъществи, както устно, така и писмено, като е необходимо обидните думи да се възприемат от пострадалия. Само по себе си, обаче, мнението, ако не е неприлично, непристойно отнасяне срещу някого, не осъществява престъпния състав на обидата. В този смисъл следва да бъде направено разграничението между отрицателното мнение, което по същество представлява критика на някого, и обидата. За да е налице обида, следва да бъдат казани думи, обективно годни да накърнят достойнството на пострадалия, които според господстващия морал са неприлични, вулгарни и цинични. Следователно обидата е лично унижаващо отнасяне към някого, докато мнението представлява лично становище, с което се изразява позиция или оценка на личности и събития.

Разграничителният критерий между двата вида деяние е изяснен от теорията и практиката и това е характерът на информацията, отнасяща се до пострадалия. При обидата деецът дава своя негативна оценка за личността на пострадалия под формата на епитети, квалификации, сравнения и пр., които по своето съдържание засягат честта и достойнството на адресата на същата информация и се обективират с такава цел. При клеветата не се дава личностна оценка на пострадалия, а се разпространяват позорни обстоятелства за честта му, които не са истински или му се приписва престъпление, което не е извършил.

От изложеното следва, че при преценка основателността на предявените искове на проверка за истинност подлежат фактическите твърдения. В случай че същите са неверни и позорят адресата, това може да послужи като основание за ангажиране отговорността на ответника. Мненията и оценките от своя страна не подлежат на проверка за вярност, тъй като не представляват конкретни факти от обективната действителност, поради което те могат да ангажират отговорността на дееца, само ако представляват обида. В този смисъл са и задължителните разяснения, дадени с постановени по реда на чл. 290 ГПК съдебни решения (решение № 85 от 23.03.2012 г. по гр. д. № 1486/2011 г., ГК, IV ГО, на ВКС; решение № 86 от 29.01.2010 г. по гр. д. № 92/2009 г., ГК, II ГО; решение № 62 от 06.03.2012 г. по гр. д. № 1376/2011 г., ГК, IV ГО на ВКС и др.).

Дори оценките и мненията обаче следва да са изградени върху някаква подкрепяща ги достатъчна фактическа база. Липсата на достатъчно фактическо основание в подкрепа на оценъчните съждения означава злоупотреба със свободата на слово, което е виновно и противоправно поведение (Pedersen and Baadsgaard v. Denmark [GC], no. 49017/99, § 76,

ЕCHR 2004 XI; Jerusalem v. Austria, no. 26958/95, § 43, ЕCHR 2001-II и Решение № 369/2015 г. по гр. д. № 2098/2015 г. IV Г. О. на ВКС). Съдът е длъжен във всеки конкретен случай да подложи на изследване и преценка дали конкретно изказване с негативно спрямо засегнатото лице съдържание, освен оценка и мнение по обществен въпрос, не обективира и твърдение за конкретен злепоставящ факт. Само при наличие на твърдение за факт, което е невярно, следва да се прецени дали разгласяването му е противоправно и виновно и дали съставлява злоупотреба с право извън горепосочените нормативно установени предели.

С оглед на всичко изложено съдът следва да извърши преценка дали използваните думи и изрази са обидни или клеветнически и дали публикуваните думи и изрази не представляват оценки и мнения, в който случай също на преценка подлежи и дали оценъчните съждения са подкрепени от достатъчна фактическа база, тъй като противното означава злоупотреба със свободата на слово, което е виновно и противоправно поведение. Изрично следва да се посочи, че правораздавателната компетентност на съда е очертаната от исковата молба, поради което и границите на решаващата дейност на съда е ограничена до изложените твърдения в исковата молба и уточнителната молба към нея, представляващи основание на предявения иск. Поради това и преценката за „противоправно поведение“ следва да се сведе само до посочените от ищеца в исковата молба и уточнителната молба към нея думи и изрази.

Ищецът твърди, че е претърпял вреди от изявления в 11 публикации, които с оглед близкото си съдържание могат да бъдат обединени в няколко групи. В публикациите от 11.06.2020 г. със съдържание „Фондацията не само носи името на издателството и гордо е в рубриката „За нас“ на неговия сайт. Преди да я ръководи министерската кума, управителните съвети на фирмата и на неправителствената организация имат същите членове.“; „Още по-тревожен е фактът, че дори някой да претендира, че фондацията и издателството са различни юридически лица, ужасяващото е, че предметът на дейност на организацията на кумата на министъра е в отчайващ конфликт на интереси с неговата дейност на висш администратор.“; от 15.06.2020 г. със съдържание „Важно е да отбележим, че съпругата на М- бе описана от нас като съдружничка на жената на министъра на образованието в консултантска фирма и шеф на фондацията на най-голямото издателство за учебници П-, работеща като консултант за европейската агенция на МОН, което е ужасяващ конфликт на интереси, предвид роднинството с министъра.“ и от 29 юни 2020 г. със съдържание „замеси приятелско - роднинския кръг, към който принадлежи в чувовен скандал за конфликт на интереси с издателство П- - София и неговата едноименна фондация, ръководена от кумата му, по отношение и на закупуването на учебници, и на европрограмата Е- +“ се съдържат изявления за наличие на конфликт на интереси между осъществяваната от ищеца дейност и председателя на неговия управителен съвет, от една страна, и бивш министър на образованието, от друга страна, но настоящият съдебен състав намира, че същите не са обидни или клеветнически. Описаните публикации не съдържат непристойни и неприлични оценки и думи (обидни), а съдържанието им се основава на верни факти (които не се оспорват от ищцовата страна) – че председателят на УС на Ф-----“ М--- е кума на

министъра на образованието К- В-- и съдружник на съпругата му Лилия в консултантско дружество „Б-----“ ООД (видно и от служебно достъпната информация в търговския регистър), като въз основа на тези факти авторът на статиите е направил извод за наличие на конфликт на интереси между дейността на фондацията, насочена към подпомагане на модернизиранието на българското образование чрез подкрепа на прилагането на водещи европейски и световни стандарти в българските образователни институции (съобразно публикувания предмет на дейност в търговския регистър), и образователното министерство. Твърдението за наличие на конфликт на интереси по същество представлява оценъчно съждение на автора, което е подкрепено от известна фактическа база, поради което, макар и до известна степен zlepоставящо ищеца, не е противоправно – авторът е изразил своето мнение, че при изложената вярна фактическа обстановка посочените лица се намират в конфликт на интереси, като всеки читател би могъл да подкрепи или отрече това мнение, като извърши собствена преценка на изложените фактически твърдения. Обстоятелството, че след проверка на КПКОНПИ е постановено решение от 25.11.2020 г. за липса на конфликт на интереси между К- В-- и Фондация „П--София“ не прави изявленията в статиите противоправни, тъй като последните са направени месеци преди да бъде извършена проверка от държавния орган и към момента на публикуването им не са се намирали в противоречие с посочения административен акт, който все още не е бил издаден.

В останалата част описаните три статии също не съдържат обидни или клеветнически квалификации. Свързването на ищеца като неправителствена организация с търговското дружество „П- - София“ АД не е позорящо, доколкото последното е едно от най-големите и утвърдени в страната издателства на учебници и учебни помагала, ползващо се с добро име в обществото, а и връзката между тях се афишира от самите лица, които на интернет страниците си са публикували връзки с информация за Ф-----“ (на сайта на издателството), респ. за издателство „П-“ (на сайта на фондацията). Твърдението, че ищецът действа и като консултант за европейската агенция на МОН, също не е позорящо, а е и вярно, видно от публикуваната на интернет страницата на самата фондация информация (извадка от която е приложена към отговора на исковата молба), че същата „извършва и консултантска дейност, свързана с Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, с Европейската програма за образование, обучение, младеж и спорт "Е-+" и др.“.

В публикациите от 18 юни 2020 г. със съдържание „Според сигнал, който получихме от Е--, управляваната от госпожа М---, която е в роднински връзки с министъра, фондация за последните 4 години е съпричастна към договори от ЦРЧР за 751 452 евро.“; от 25 юни 2020 г. със съдържание „Как ще коментирате сигнала, че за последните 4 години Ф-----“ консултира, работи, участва в проекти по програма „Е-+“ на стойност 751 452 евро от ЦРЧР - евроагенцията на МОН?; от 29 юни 2020 г. със съдържание „Съпругата на председателя М----- М-а, кума на министъра, на жена му и съдружничка на жена му в консултантска фирма, от своя страна, е шеф на фондацията П- - София на най-голямото издателство за учебници П- - София, което само се хвали на сайта си как НПО-то му работи ударно с евроагенцията на Министерството на образованието - ЦРЧР по европейската програма Е-+. Институциите

не признават дали това е довело до усвояване на 751 452 евро по проекти там, които можеше да е реализирал и някой нероднина.“; от 1 юли 2020 г. със съдържание „Интересно е, че ни звук, ни стон не идва от ресорната по тази проблематика Комисия за защита на потребителите. Нейният председател Д---- М-, който все още взема тлъстата заплата от нея, въпреки че мандатът му изтече преди повече от 3 месеца, стана известен с невероятните покупки на мезонети в центъра на София за 500 евро на квадрат, заради назначаването на съпругата си като изпълнителен директор на фондацията на издателство П- - София, което е лидер при учебниците, докато кумът на семейството е министър на образованието. Дейността на фондацията се финансира от европейската агенция на МОН ЦРЧР, а съпругата на шефа на КЗП е и съдружничка на министершата.“; и от 06 юли 2020 г. със съдържание „Другата линия е финансирането на фондацията на П- - София със същото име от Центъра за развитие на човешките ресурси - евроагенцията на МОН, което според сигнал, който получихме в редакцията, е 751 452 евро“ също не се съдържат обидни или клеветнически изявления. Твърдението, че фондацията е била съпричастна и се е финансирала от договори от Центъра за развитие на човешките ресурси за 751 452 евро, е вярно – самият ищец признава, че е участвал в проекти по Е+, организирани от ЦРЧР, с предвидено финансиране от над 700000 евро, като макар и получената от фондацията сума в действителност да е в по-малък размер от 168347 евро, твърдението само по себе си не накърнява доброто име на ищеца в обществото, тъй като се касае до законосъобразно участие на фондацията в европейски проекти, като не са наведени твърдения или изразени внушения, че полученото финансиране е използвано за неправомерни цели или не по предназначение. Следва да се отбележи, че изнесената от автора информация за описаното финансиране не е негово лично твърдение, а пресъздаване на получена информация от трето лице – Е--, с изрично посочване на източника на сигнала в публикацията, поради което отговорността за евентуално съдържащи се в нея клевети не следва да се носи от автора на печатния материал или възложителя на неговата работа. С подобно съдържание е и статията от 17.06.2020 г., според която „се твърди, че основната дейност на Фондацията се субсидира и е зависима от МОН.“. Изложеното не представлява изнасяне на сигурен, несъмнен факт, като от използваните думи е видно, че по-скоро се касае до слух, който подлежи на субективна интерпретация, поради което не може да бъде квалифициран като клевета. Що се отнася до внушението в статията от 29.06.2020 г., че е било възможно усвояването на средствата по описаните европейски проекти да се извърши от „някой нероднина“, то също представлява субективна интерпретация и лична оценка на изложените факти от страна на автора и е в рамките на допустимата журналистическа критика, поради което, макар и съдържащо негативен контекст относно ищеца, не може да се определи като противоправно позорящо поведение. Последните две публикации от 2 юли 2020 г. със съдържание „Не помогна дори даването от МОН като „непознат“ текст на изпита на текст от учебната тетрадка на издателство П-- София, чиято фондация е управлявана от кумата на министъра и съдружничка на съпругата му. Същата организация по случайност е и представител на PISA - онези, които мерят функционалната грамотност на нациите.“ и от 2 юли 2020 г. със съдържание „За да оправдае тоталната си неадекватност като министър, доказана с обидните резултати, В-- за

пореден път обясни, че е „по-важно да се измерва функционалната грамотност на учениците и уменията им за решаване на проблеми, а не заучените знания. Тестовите за нея ги пише PISA, чийто представител за Бълг----- е оглавяваната от неговата кума и съдружник на съпругата му М----- М-а, съпруга на шефа на Комисия за защита на потребителите Д---- М-, който управлява, въпреки че повече от три месеца е с изтекъл мандат.“ също не съдържат клевети и обиди. Ищецът намира за позорящо твърдението, че е представител на PISA за Бълг-----, но същото обективно не е от естество да накърни доброто име на фондацията в обществото – както е изложено и в исковата молба, PISA е програма за международно оценяване на учениците, разработена от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, която е международно призната и свързването на определено лице с нея не би могло да има негативен ефект върху репутацията и обществения му имидж. Освен това, видно от публикуваната на интернет страницата на фондацията информация (извадка от която е приложена към отговора на исковата молба), „П-“ е ексклузивен издател за Бълг----- на всички тренировъчни задачи и материали по формата PISA и фондацията е организираща и провела множество обучителни семинари, на които е запознала учители и експерти от регионалните инспекторати с форматите и изследванията на PISA, като въз основа на тази вярна фактическа информация авторът на статиите е направил обоснован извод за „представителство“ от страна на фондацията по отношение на посочената международна програма за оценяване. Не е нужно твърдението, че ищецът е „представител“ на PISA, да е юридически коректно, доколкото в посоченото понятие може да бъде вложено различно съдържание, като в случая същото представлява субективна интерпретация от страна на автора на изложените верни факти за осъществено сътрудничество между фондацията и програмата и при липсата на съдържащи се обидни квалификации посоченото твърдение не е противоправно.

С оглед на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че цитираните в исковата молба и в уточнителната молба към нея от 23.11.2021 г. статии и изявления в електронното издание на вестник „--“ по адрес на ищеца не съдържат нито клеветнически, нито обидни твърдения, като същите не могат да се квалифицират по принцип като противоправни. Общото внушение, което се създава от съдържанието на публикациите поотделно и в тяхната съвкупност, съставлява субективна преценка на определени факти и обстоятелства, свързани с дейността на фондацията, която, макар и до известна степен негативна, е позволена от закона. Ограничаването на възможността за даване на такъв вид оценки за публични лица и общоизвестни факти чрез съдебно преследване на журналисти и медии би довело до ограничаване свободата на словото до абсурдна степен, некореспондиращо с принципите на една демократична държава и противоречащо на конституционните разпоредби.

Доколкото инкриминираното поведение не е противоправно, ищецът няма право на обезщетение дори и обективно да е претърпял имуществени или неимуществени вреди, поради което обсъждането на останалия събран доказателствен материал (писмени доказателства и показанията на свидетелите) се явява безпредметно. Предвид липсата на

елемент от фактическия състав на спорното право по чл. 45, ал. 1 ЗЗД (противоправност на извършените действия), предявените искиове са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на спора на основание чл. 78, ал. 3 ГПК в полза на ответниците следва да бъдат присъдени направените от тях разноски, но страната не претендира такива.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от ФОНДАЦИЯ „П--СОФИЯ“, ЕИК -, със седалище и адрес на управление: гр. С-, срещу Б. В. А., ЕГН *****, с адрес: гр. С-, и „Б--“ АД, ЕИК 200286361, със седалище и адрес на управление: гр. С-, осъдителни искиове с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД и чл. 49, вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД за солидарно заплащане на сумата от **2227,12 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, както и за сумата от **2000 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от противоправно поведение на ответниците, изразяващо се в публикуване на клеветнически твърдения, разпространени в статии в електронното издание на вестник „--“, чийто издател е ответното дружество, от 11.06.2020 г., 15.06.2020 г., 17.06.2020 г., 18.06.2020 г., 25.06.2020 г., 29.06.2020 г., 01.07.2020 г., 02.07.2020 г. и 06.07.2020 г.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____